

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü

MEYVE ÇEŞİT
TESCİL RAPORU

ANDARIN <ul style="list-style-type: none"> ◆ PAZAR 2 ◆ HA 2 ◆ YUNUS 2 ◆ RİZE 1 ◆ RİZE 3 ◆ RİZE 4 ◆ RİZE 8 ◆ İSLM ◆ İB	CEVİZ <ul style="list-style-type: none"> ◆ CVZ 10 ◆ CVZ 16 ◆ CVZ 17 ◆ CVZ 18
	DUT <ul style="list-style-type: none"> ◆ ARAPGİR BEYAZI ◆ İSTANBUL DUTU
MUZ <ul style="list-style-type: none"> ◆ VİTROSAN G9 ◆ WILLIAMS ◆ ZELİG ◆ TAM BODUR ◆ ALATA BODUR ◆ ALTIN BODUR ◆ ALTIN YALÇIN ◆ ŞİRE ◆ MUZUR ◆ ALATA GRAND ◆ UZMAN	AHUDUDU <ul style="list-style-type: none"> ◆ HERITAGE BÖĞÜRTLEN <ul style="list-style-type: none"> ◆ JUMBO ARMUT <ul style="list-style-type: none"> ◆ ATEŞ KIRMIZISI (22-654) ◆ SAMANYOLU (13-1) ◆ SELÇUK BEY (27-590) ◆ SONBAHAR İNCİSİ (29-ÇD-3)

Ankara-2023

MEYVE ÇEŞİTLERİ HAKKINDA TESCİL RAPORU

Meyve çeşitleri, Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği'nin 16. maddesi gereği Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri ile kayıt altına alınmaktadır.

Bu kapsamda mandarin türünde 9 adet, muz türünde 11 adet, ceviz türünde 4 adet, dut türünde 2, ahududu 1 adet, böğürtlen 1 adet ve armut türünde 4 adet çeşit adaylarının FYD test raporları tamamlanmıştır.

No	Tür	Çeşit adayları	Çeşit sahibi kuruluşlar
1	Mandarin	PAZAR 2	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı Pazar / RİZE
2		HA 2	
3		YUNUS 2	
4		RİZE 1	
5		RİZE 3	
6		RİZE 4	
7		RİZE 8	
8		İSLM	
9		İB	
10	Muz	VİTROSAN G9	Fidesan Tarım ürünleri İnş. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti. Serik / ANTALYA
11		WILLIAMS	
12		ZELİG	
13		TAM BODUR	
14	Muz	ALATA BODUR	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Erdemli/MERSİN
15		ALTIN BODUR	
16		ALTIN YALÇIN	
17		ŞİRE	
18		MUZUR	
19		ALATA GRAND	
20	UZMAN		
21	Ceviz	CVZ 10	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı KAHRAMANMARAŞ
22		CVZ 16	
23		CVZ 17	
24		CVZ 18	
25	Dut	ARAPGİR BEYAZI	Malatya Meyvecilik Araş. Ens. Müdürlüğü / MALATYA
26		İSTANBUL DUTU	
27	Ahududu	HERİTAGE	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Ara. Enst. Müdürlüğü / YALOVA
28	Böğürtlen	JUMBO	
29	Armut	ATEŞ KIRMIZISI (22-654)	S.S. Ödemiş Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Ödemiş / İZMİR
30		SAMANYOLU (13-1)	
31		SELÇUK BEY (27-590)	
32		SONBAHAR İNCİSİ (29-ÇD-3)	

PAZAR 2, HA 2, YUNUS 2, RİZE 1, RİZE 3, RİZE 4, RİZE 8, İSLM ve İB MANDARİN ÇEŞİT ADAYLARININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ziraat Fakültesi tarafından mandarin türünde seleksiyon ıslah metodu ile geliştirilen **PAZAR 2, HA 2, YUNUS 2, RİZE 1, RİZE 3, RİZE 4, RİZE 8, İSLM** ve **İB** çeşit adayları 2021-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayları Farklı, Yeknesak ve Durulmuşluk testine tabi tutulmuştur. Deneme, ÇAYKUR Genel Müdürlüğü Atatürk Çay ve Bahçe Kültürleri Hayrat / RİZE deneme alanına 2017 yılında dikimi gerçekleştirilmiş, her çeşit adayına ait 10'ar ağaç üzerinde yürütülmüş, çeşitlerin morfolojik gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi (Çizelge 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) hazırlanmıştır.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; PAZAR 2, HA 2, YUNUS 2, RİZE 1, RİZE 3, RİZE 4, RİZE 8, İSLM ve İB mandarin çeşit adaylarının; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından mandarin çeşitleri; PAZAR 2 çeşidi **PAZARIN YILDIZI**, HA 2 çeşidi **SENEM**, YUNUS 2 çeşidi **ERTEN**, RİZE 1 çeşidi **RİZEM**, RİZE 3 çeşidi **İYİDEREM**, RİZE 4 çeşidi **RTEÜ YILDIZI**, RİZE 8 çeşidi **DEREPAZARIM**, İSLM çeşidi **KUZEY YILDIZI** ve İB çeşidi **DERİN** isimleri ile tescil edilmişlerdir.

Çizelge 1: PAZAR 2 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	7 Uzun
6.	Yaprak ayası: genişlik	5 Orta
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	7 Büyük
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	3 Kuvvetli
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	7 Uzun
29.	Meyve: çapı	7 Geniş
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Biraz köşeli
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	2 Hafifçe yuvarlak
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	3 Kısa
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	1 Yok veya yüzeysel
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	1 Yassılmış
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	9 Var
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	2 Sarı yeşil
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Orta
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	3 İnce
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Açık turuncu
94.	Meyve: sululuk	7 Çok

95.	Meyve suyu: toplam çözümlür kuru madde	5 Orta
96.	Meyve suyu: asitlik	5 Orta
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	7 Geç

Çizelge 2: HA 2 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
6.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	3 Küçük
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	1 Düz veya hafif iç bükey
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	7 Uzun
29.	Meyve: çapı	7 Geniş
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	3 Kısa
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	1 Yok veya yüzeysel
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	2 Sarı yeşil
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	5 Orta
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	5 Orta
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	3 Zayıf
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Açık turuncu
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	7 Çok
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	7 Geç
95.	Meyve suyu: toplam çözümlür kuru madde	
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 3: YUNUS 2 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	3 Kısa
6.	Yaprak ayası: genişlik	3 Dar
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	5 Orta
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	1 Düz veya hafif iç bükey
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var

20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	7 Uzun
29.	Meyve: çapı	7 Geniş
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	Boyun yok
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	Boyun yok
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	2 Sarı yeşil
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	5 Orta
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	5 Orta
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	5 Orta
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Orta
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	5 Açık turuncu
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	7 Çok
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	5 Orta
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	3 Erken
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 4: RİZEM 1 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
6.	Yaprak ayası: genişlik	5 Orta
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	5 Orta
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	2 Orta
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	7 Uzun
29.	Meyve: çapı	7 Geniş
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	Boyun yok
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	Boyun yok
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	2 Sarı yeşil
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	5 Orta
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	3 İnce
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	3 Zayıf
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Açık turuncu
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	7 Çok

72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	3 Düşük
94.	Meyve: sululuk	3 Erken
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 5: RİZE 3 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	7 Uzun
6.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	7 Büyük
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	2 Kör dişli
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Keskin sivri uçlu
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	9 Var
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	7 Uzun
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	9 Var
27.	Meyve: salkım	7 Orta
28.	Meyve: uzunluk	7 Geniş
29.	Meyve: çapı	2 Ortada
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Hafifçe yuvarlak
32.	Meyve: enine kesit şekli	Boyun yok
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	Boyun yok
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	2 Sarı yeşil
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	5 Orta
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	5 Orta
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	3 Zayıf
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	5 Açık turuncu
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	7 Çok
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	5 Orta
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 6: RİZE 4 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Sarkık
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	7 Uzun
6.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	5 Orta
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	2 Orta

13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	5 Orta
29.	Meyve: çapı	5 Orta
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	3 Kısa
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	1 Yok veya yüzeysel
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	1 Yok
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	2 Sarı yeşil
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	7 Sık
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	5 Orta
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	3 Zayıf
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	5 Açık turuncu
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	5 Orta
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	7 Geç
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 7: RİZE 8 Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	7 Uzun
6.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	7 Büyük
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	2 Orta
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	5 Orta
29.	Meyve: çapı	5 Orta
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	Boyun yok
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	Boyun yok
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	2 Sarı yeşil
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	5 Orta
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	5 Orta
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	5 Orta

68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Açık turuncu
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	7 Çok
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	5 Orta
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 8: İSLM Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
6.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	5 Orta
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	2 Orta
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	5 Orta
29.	Meyve: çapı	5 Orta
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	Boyun yok
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	Boyun yok
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	2 Sarı yeşil
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	5 Orta
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	3 İnce
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	5 Orta
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Açık turuncu
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	7 Çok
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	5 Orta
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

Çizelge 9: İB Mandarin Çeşit Adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testlerine İlişkin Bazı Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Ağaç: büyüme şekli	2 Yayvan
3.	Ağaç: dikenlerin yoğunluğu	1 Yok veya çok seyrek
5.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta

6.	Yaprak ayası: genişlik	7 Geniş
7.	Yaprak ayası: uzunluğun genişliğe oranı	7 Büyük
8.	Yaprak ayası: çapraz kesit şekli	1 Düz veya hafif iç bükey
13.	Yaprak ayası: kenarın dişliliği	2 Kör dişli
14.	Yaprak ayası: ucun şekli	2 Keskin sivri uçlu
15.	Yaprak ayası: uçta çentik	9 Var
20.	Çiçek: taç yaprakların uzunluğu	7 Uzun
27.	Meyve: salkım	9 Var
28.	Meyve: uzunluk	5 Orta
29.	Meyve: çapı	7 Geniş
31.	Meyve: en geniş tarafın durumu	2 Ortada
32.	Meyve: enine kesit şekli	2 Hafifçe yuvarlak
33.	Meyve: bağlanma kısmının genel şekli	3 Kısa
35.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: boyun uzunluğu	1 Yok veya yüzeysel
43.	(Yalnız boyunlu çeşitlerde) Meyve: sapın bağlandığı yerdeki çöküntü	2 Sarı yeşil
48.	Meyve: uç kısmın genel şekli (meme kısmı, göbek çıkıntısı ve uçtaki çöküntü hariç)	7 Sık
49.	Meyve: uç sonunda çöküntü varlığı	5 Orta
61.	Meyve yüzeyi: baskın renk(ler)	5 Orta
68.	Yalnız meyve yüzeyindeki yağ torbacıklarında çukurlar olanlar için: Meyve yüzeyi: çukurların sıklığı	5 Açık turuncu
71.	Meyve kabuğu: kalınlık	7 Çok
72.	Meyve kabuğu: meyve etine bağlılığı	5 Orta
81.	Meyve: meyve etinin ana rengi	5 Orta
94.	Meyve: sululuk	7 Geç
95.	Meyve suyu: toplam çözülür kuru madde	
96.	Meyve suyu: asitlik	
108.	Meyvenin tüketim için olum zamanı	

VİTROSAN G9, WILLIAMS, ZELİG VE TAM BODUR MUZ ÇEŞİTLERİNİN TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Fidesan Tarım ürünleri İnş. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti. tarafından serbest çeşit olarak **Williams** ve **Zeliğ** ile seleksiyon ıslah yöntemi ile geliştirilen **Vitrosan G9** ve **Tam Bodur** muz çeşit adayları 2021-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayı FYD testleri için serada (Çiftçi Serası [Hediye Un Fab.] Kayaburnu Mah. Çiftlik Sok. No: 3/1 Serik / ANTALYA) denemeleri kurulmuş, sıra arası 2.5 metre, sıra üzeri 3 metre olacak şekilde toplam 15 adet bitki dikilmiştir. Kurulan denemede çeşit adayının morfolojik gözlemleri yapılarak Çeşit Özellik belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda çizelge 1’de verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **Williams**, **Zeliğ**, **Vitrosan G9** ve **Tam Bodur** çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından muz çeşitleri; **WILLIAMS**, **ZELİG**, **Vitrosan G9** çeşidi **FDS VİTROSAN G9** ve Tam Bodur çeşidi **FDS BADI** isimi ile tescil edilmişlerdir.

Çizelge 1: Williams, Zeliğ, Vitrosan G9 ve Tam Bodur muz çeşit adaylarının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

Bitkisel özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR				
		Vitrosan G9	Williams	Zelig	Tam Bodur	ŞAHİT
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta	3 Az	5 Orta	7 Çok	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	5 Orta	7 Uzun	5 Orta	3 Kısa	5 Orta
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	3 Zayıf	3 Zayıf	3 Zayıf	3 Zayıf	3 Zayıf
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	5 Orta	3 Seyrek	5 Orta	7 Sıkı	5 Orta
11.	Bitki: büyüme şekli	1 Dik	1 Dik	1 Dik	3 Sarkık	1 Dik

Yaprak özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR				
		Vitrosan G9	Williams	Zelig	Tam Bodur	ŞAHİT
12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların durumu	2 Düz	2 Düz	2 Düz	2 Düz	2 Düz
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri	3 Her iki tarafı sivri	3 Her iki tarafı sivri	3 Her iki tarafı sivri	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta	5 Orta	5 Orta	3 Kısa	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş	7 Geniş	7 Geniş	7 Geniş	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR				
		Vitrosan G9	Williams	Zelig	Tam Bodur	ŞAHİT
21.	Çiçek sapı: uzunluk	5 Orta	7 Uzun	5 Orta	3 Kısa	5 Orta
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük	7 Büyük	5 Orta	5 Orta	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var	9 Var	9 Var	9 Var	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli	5 Orta	7 Kuvvetli	7 Kuvvetli	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin durumu	1 Düşey	3 Uç kısmı düşey şekilde kavisli	1 Düşey	1 Düşey	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	2 Ortada	3 Kuvvetli	3 Kuvvetli	2 Ortada	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	2 Ortada	1 Yok veya çok zayıf	2 Ortada	3 Kuvvetli	2 Ortada
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var	9 Var	9 Var	9 Var	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	1 Mızrak şeklinde	2 Dar yumurta	2 Dar yumurta	2 Dar yumurta	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	3 Çok açık	3 Çok açık	3 Çok açık	3 Çok açık	3 Çok açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı	6 Turuncu kırmızı	7 Kırmızı	6 Turuncu kırmızı	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	2 Geniş sivri	2 Geniş sivri	3 Dik açılı	4 Geniş	3 Dik açılı

Meyve özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR				
		Vitrosan G9	Williams	Zelig	Tam Bodur	ŞAHİT
25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun	7 Uzun	7 Uzun	5 Orta	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Geniş	7 Geniş	7 Geniş	7 Geniş	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik	1 Silindirik	1 Silindirik	3 Konik	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru	3 Kuvvetli biçimde yukarı doğru	2 Orta derecede yukarı doğru	1 Yatay- hafif yukarı doğru	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	5 Orta	7 Çok	5 Orta	5 Orta	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli	3 Tam kavisli	3 Tam kavisli	3 Tam kavisli	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortada	2 Ortada	2 Ortada	2 Ortada	2 Ortada
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta	7 Uzun	5 Orta	5 Orta	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç))	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	2 Küt	2 Küt	2 Küt	2 Küt	2 Küt
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta	7 Kalın	7 Kalın	5 Orta	7 Kalın

ALATA BODUR, ALTIN BODUR, ALTIN YALÇIN, ŞİRE, MUZUR, ALATA GRAND VE UZMAN MUZ ÇEŞİT ADAYLARININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü tarafından seleksiyon ıslah yöntemi ile geliştirilen **ALATA BODUR, ALTIN BODUR, ALTIN YALÇIN, ŞİRE, MUZUR, ALATA GRAND ve UZMAN** muz çeşidi 2021-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayı FYD testleri için serada (Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Erdemli/MERSİN) denemeleri kurulmuş, sıra arası 2.5 metre, sıra üzeri 2 metre olacak şekilde toplam 10 adet bitki dikilmiştir. Kurulan denemede çeşit adayının morfolojik gözlemleri yapılarak Çeşit Özellik Belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda çizelge 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7'de verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; Alata Bodur, Altın Bodur, Altın Yalçın, Şire, Muzur, Alata Grand ve Muzur çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından muz çeşitleri; Alata Bodur çeşidi **ALATA PINARI**, Alata Grand çeşidi **UFUK BEY, ALTIN BODUR, ALTIN YALÇIN, ŞİRE, MUZUR ve UZMAN** isimleri ile tescil edilmişlerdir.

Çizelge 1: Alata Bodur muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

Bitkisel özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	3 Kısa
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	5 Orta
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	7 Sıkı
11.	Bitki: büyüme şekli	2 Yayvan

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	1 Dışa doğru kavisli
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	3 Kısa
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	5 Orta
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	1 Yok veya zayıf
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	1 Mızrak şeklinde
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	3 Çok açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	1 Dar sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortası
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	3 Şişe boyunlu
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta

Çizelge 2: Altın Bodur muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

Bitkisel özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		Altın Bodur
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	3 Kısa
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	3 Zayıf
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	7 Sıkı
11.	Bitki: büyüme şekli	3 Sarkık

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	1 Dışa doğru kavisli
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	3 Kısa
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	3 Kısa
22.	Çiçek sapı: çap	5 Orta
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu ekseni: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu ekseni: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu ekseni: brakte izlerinin varlığı	1 Yok veya zayıf
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	3 Çok açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	2 Geniş sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	5 Orta
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortası
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	2 Küt
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	3 İnce

Çizelge 3: Altın Yalçın muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

Bitkisel özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		Altın Yalçın
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	5 Orta
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	3 Zayıf
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	5 Orta
11.	Bitki: büyüme şekli	1 Dik

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	1 Dışa doğru kavisli
15.	Yaprak ayası: taban şekli	1 Her iki tarafı yuvarlak
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	7 Uzun
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	1 Yok veya zayıf
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	3 Çok açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	2 Geniş sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortası
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	2 Küt
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta

Çizelge 4: Şire muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri Bitkisel özellikleri;

	KARAKTERLER/AÇIKLAMALAR	Şire
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	7 Çok
3.	Yalancı gövde: uzunluk	7 Uzun
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	1 Yok veya çok zayıf
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	3 Seyrek
11.	Bitki: büyüme şekli	3 Sarkık

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	2 Düz
15.	Yaprak ayası: taban şekli	1 Her iki tarafı yuvarlak
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişliği	5 Orta

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	7 Uzun
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	1 Yok veya zayıf
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	3 Çok açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	8 Mor
52.	Brakte: uç şekli	1 Dar sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	5 Orta
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	3 Kuvvetli biçimde yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	2 Uç kısmında hafif kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	3 Kuvvetli
37.	Meyve: uzunluk	3 Kısa
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	3 Dar
40.	Meyve: uç şekli	3 Şişe boyunlu
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	3 İnce

Çizelge 5: Muzur muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri**Bitkisel özellikleri;**

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		Muzur
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	3 Kısa
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	5 Orta
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	5 Orta
11.	Bitki: büyüme şekli	2 Yayvan

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	1 Dışa doğru kavisli
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	7 Uzun
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	2 Orta
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	1 Mızrak şeklinde
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	3 Çok açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	1 Dar sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortası
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	3 Şişe boyunlu
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta

Çizelge 6: Alata Grand muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

Bitkisel özellikleri;

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		Alata Grand
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	5 Orta
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	5 Orta
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	7 Sıkı
11.	Bitki: büyüme şekli	2 Yayvan

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	1 Dışa doğru kavisli
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	7 Uzun
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	3 Kuvvetli
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	2 Orta açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	2 Geniş sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortası
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	2 Küt
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta

Çizelge 7: Uzman muz çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri**Bitkisel özellikleri;**

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		Uzman
2.	Rizom: toprak üstündeki sürgün sayısı (pinç sayısı)	5 Orta
3.	Yalancı gövde: uzunluk	5 Orta
8.	Yalancı gövde: antosiyanin renklenmesi	3 Zayıf
10.	Bitki: tacın yoğunluğu	5 Orta
11.	Bitki: büyüme şekli	2 Yayvan

Yaprak özellikleri;

12.	Yaprak sapı: tabanda kanatların duruşu	2 Düz
15.	Yaprak ayası: taban şekli	3 Her iki tarafı sivri
17.	Yaprak ayası: uzunluk	5 Orta
18.	Yaprak ayası: genişliği	7 Geniş

Çiçek özellikleri;

21.	Çiçek sapı: uzunluk	5 Orta
22.	Çiçek sapı: çap	7 Büyük
23.	Çiçek sapı: tüylülük	9 Var
24.	Çiçek sapı: eğrilik	7 Kuvvetli
31.	Çiçek durumu eksen: erkek çiçeğin duruşu	1 Düşey
32.	Çiçek durumu eksen: izlerin belirginliği	3 Kuvvetli
33.	Çiçek durumu eksen: brakte izlerinin varlığı	3 Kuvvetli
48.	Erkek çiçeklenme: kalıcılık	9 Var
49.	Erkek çiçeklenme: şekil	2 Dar yumurta
50.	Erkek çiçeklenme: braktelerin açılması	2 Orta açık
51.	Brakte: iç tarafın rengi	6 Turuncu kırmızı
52.	Brakte: uç şekli	2 Geniş sivri

Meyve özellikleri;

25.	Hevenk: uzunluk	7 Uzun
26.	Hevenk: çap	7 Geniş
27.	Hevenk: şekil	1 Silindirik
28.	Hevenk: meyvelerin duruşu	2 Orta derecede yukarı doğru
30.	Hevenk: tarak sayısı	7 Çok
35.	Meyve: eğrilik	3 Tam kavisli
36.	Meyve: uzunlamasına sırtlar	2 Ortası
37.	Meyve: uzunluk	5 Orta
38.	Meyve: genişlik (sırtlar hariç)	5 Orta
40.	Meyve: uç şekli	2 Küt
41.	Meyve: kabuk kalınlığı	5 Orta

CVZ 10, CVZ 16, CVZ 17 VE CVZ 18 CEVİZ ÇEŞİT ADAYLARININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü tarafından melezleme ıslah yöntemi ile geliştirilen **CVZ 10**, **CVZ 16** ve seleksiyon ıslah yöntemi ile geliştirilen **CVZ 17**, **CVZ 18** ceviz çeşit adayları 2019-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayları Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk testlerine tabi tutulmuştur. FYD testleri, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü SEKAMER (Sert Kabuklu Merkezi) lokasyonunda, 2010 yılında çöğür anacı üzerinde aşılansarak dikilmiş 7'şer adet ağaç üzerinde yürütülmüş ve denemelerde çeşit adaylarının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşitlere özellik belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda çizelge 1'de verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; CVZ 10, CVZ 16, CVZ 17 ve CVZ 18 ceviz çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından ceviz çeşitleri; CVZ 10 çeşidi **YÜZYIL 2023**, CVZ 16 çeşidi **ÖZCAN 46**, CVZ 17 çeşidi **İSMAİL BEY** ve CVZ 18 çeşidi **AYŞE HANIM** isimleri ile tescil edilmişlerdir.

Çizelge 1: CVZ 10, CVZ 16, CVZ 17 ve CVZ 18 ceviz çeşit adaylarının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR			
		CVZ 10	CVZ 16	CVZ 17	CVZ 18
1.	Ağaç: büyüme kuvveti	9 Çok kuvvetli	7 Kuvvetli	7 Kuvvetli	7 Kuvvetli
4.	Ağaç: meyve gözlerinin yoğun olarak bulunduğu yer	3 Bir yaşındaki sürgünün her yerinde (yan dallarda meyve veren)	3 Bir yaşındaki sürgünün her yerinde (yan dallarda meyve veren)	2 Genelde 2 yaşında veya daha yaşlı dallar üzerinde (salkım halinde meyve veren)	2 Genelde 2 yaşında veya daha yaşlı dallar üzerinde (salkım halinde meyve veren)
32.	Yaprak tomurcuğunun patlama zamanı	5 Orta	7 Geç	3 Erken	3 Erken
34.	Dişi çiçek açma zamanı	3 Erken	7 Geç	4 Erken orta arası	4 Erken orta arası
35.	Dişi çiçek açma ile karşılaştırıldığında erkek çiçek açma zamanı	2 Eş zamanlı (Homogamy)	1 Önce (Protandry)	1 Önce (Protandry)	1 Önce (Protandry)
28.	Olgunlaşma zamanı	4 Erken-orta	5 Orta	3 Erken	3 Erken
29.	Yaprak döküm zamanı	7 Geç	3 Erken	3 Erken	3 Erken
8.	Meyve: büyüklüğü	7 Büyük	7 Büyük	9 Çok büyük	7 Büyük
9.	Meyve: birleşme yeri boyunca kesit şekli	4 Yumurta biçimli	1 Daire	4 Yumurta biçimli	4 Yumurta biçimli
10.	Meyve: birleşim yerine dik olarak boyuna kesit şekli	1 Daire	1 Daire	4 Yumurta biçimli	4 Yumurta biçimli
13.	Meyve: birleşme yerine dik olarak tabanın şekli	2 Yuvarlak	2 Yuvarlak	2 Yuvarlak	2 Yuvarlak
14.	Meyve: birleşme yerine dik bakıldığında uç kısmın şekli	2 Yuvarlak	2 Yuvarlak	2 Yuvarlak	2 Yuvarlak
15.	Meyve: apikal uç kısmının görülmesi	5 Orta	5 Orta	3 Zayıf	5 Orta
21.	Meyve: kabuk kalınlığı	7 Kalın	5 Orta	7 Kalın	5 Orta
22.	Meyve: kabuk iki yarısının birbirine tutunması	7 Kuvvetli	3 Zayıf	5 Orta	3 Zayıf
24.	Meyve içi: çıkarma kolaylığı	1 Çok kolay	5 Orta	5 Orta	5 Orta
26.	Meyve içi: büyüklüğü	7 Büyük	7 Büyük	9 Çok büyük	7 Büyük
27.	Meyve içi: iç ağırlığın kabuklu ağırlığa göre yüzdesi/randıman	5 Orta	9 Çok yüksek	5 Orta	7 Yüksek

ARAPGİR BEYAZI VE İSTANBUL DUTU DUT ÇEŞİT ADAYLARININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Malatya Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından seleksiyon ıslah yöntemi ile geliştirilen **ARAPGİR BEYAZI VE İSTANBUL DUTU** dut çeşit adayları 2019-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayları Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk testlerine tabi tutulmuştur. FYD testleri, Araştırma Enstitüsünün Akçadağ Karapınar Kampüsü deneme lokasyonunda, 2016 yılında çöğür anacı üzerinde aşılansarak dikilmiş 10'ar adet ağaç üzerinde yürütülmüş ve denemelerde çeşit adaylarının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşitlere özellik belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda **çizelge 1**'de verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; ARAPGİR BEYAZI VE İSTANBUL DUTU beyaz dut çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından dut çeşitleri; Arapgir Beyazı çeşidi **BALDUT** ve İstanbul Dutu çeşidi **KAEM BEYAZI** isimleri ile tescil edilmişlerdir.

Çizelge 1: ARAPGİR BEYAZI ve İSTANBUL DUTU dut çeşit adaylarının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR	
		ARAPGİR BEYAZI	İSTANBUL DUTU
2.	Ağaç: habitüsü	2 Yarı Dik	2 Yarı Dik
4.	Genç sürgün: ucun antosiyanin renklenmesi (hızlı büyüme döneminde)	1 Yok veya çok zayıf	1 Yok veya çok zayıf
5.	Bir yaşlı sürgün: büyüme şekli	2 Dalgalı	1 Düz
10.	Yaprak ayası: uzunluk	3 Orta	3 Orta
11.	Yaprak ayası: genişli k	3 Dar	5 Orta
12.	Yaprak ayası: uzunluk/genişlik oranı	3 Küçük	5 Orta
20.	Yaprak ayasının kenar dişlerinin şekli	3 Testere	3 Testere
22.	Yaprak sapı: uzunluk	7 Uzun	7 Uzun
23.	Yaprak sapı: kalınlık	3 İnce	İnce
30.	Meyve: eni	5 Orta	3 Dar
31.	Meyve: boyu	5 Orta uzun	5 Orta uzun
33.	Meyve: büyüklüğü	3 Orta	1 Küçük
34.	Meyve: sap uzunluğu	3 Orta	7 Uzun
35.	Meyve: sap kalınlığı	5 Orta	3 İnce
39.	Meyve: olgunlaşma zamanı	7 Orta geç	1 Erken
43.	Meyve: etin tadı	5 Tatlı	3 Hafif tatlı
44.	Meyve: etin yapısı	5Orta	3 Narin
46.	Suda Çözünen Kuru Madde (%)	7 Yüksek	5 Orta
52.	Dişi çiçek açım zamanı	5 Orta	7 Geç

HERITAGE AHUDUDU ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Atatürk Bahçe Kült. Merk. Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından serbest çeşit olarak tescil deneme başvurusu yapılan **HERITAGE** ahududu çeşit adayı 2020-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayları Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk testlerine tabi tutulmuştur. FYD testleri, Araştırma Enstitüsünün deneme lokasyonuna, **HERITAGE** 2016 yılında dip sürgünleri ile elde edilen fidanları dikilmiş 10 adet ağaç üzerinde yürütülmüş ve denemelerde çeşit adaylarının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşitlere özellik belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda **çizelge 1**'de verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **HERITAGE** ahududu çeşit adayı; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından böğürtlen çeşidi; **HERITAGE** isimi ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: HERITAGE ahududu çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		HERITAGE
1.	Bitki: büyüme şekli	1 Dik
3.	Çok genç sürgün: hızlı büyüme döneminde uçta antosiyanin renklenmesi	1 Yok
5.	Sezon sürgünü: püslülük	9 Çok kuvvetli
8.	Sezon sürgünü: vejetatif tomurcuğun uzunluğu	3 Kısa
10.	Sonbaharda mevcut sezon sürgününde meyve veren çeşitler için: Sezon sürgünü: uzunluk	5 Orta
12.	Diken: varlığı	9 Var <i>t</i>
13.	Dikenli çeşitler için: Diken: yoğunluk	5 Orta
15.	Dikenli çeşitler için: Diken: uzunluk	5 Orta
16.	Dikenli çeşitler için: Diken: renk	4 Kahve
17.	Yaprak: üst yüzeyde yeşil renk	3 Açık
18.	Yaprak: baskın yaprakcık sayısı	2 Eşit şekilde üç ve beş
20.	Yaprak: buruşukluk	7 Kuvvetli
21.	Yaprak: yan yaprakcıkların konumu	1 Serbest
30.	Meyve: uzunluk	3 Kısa
31.	Meyve: genişlik	3 Dar
32.	Meyve: uzunluk/genişlik oranı	3 Küçük
33.	Meyve: yandan görünüşte genel şekil	3 Konik
35.	Meyve: renk	3 Açık kırmızı
37.	Meyve: sertlik	3 Yumuşak
39.	Meyve: esas meyve verme tipi	2 Hem yazın önceki yılın sürgününde hem de sonbaharda mevcut yılın sürgününde
43.	Sonbaharda mevcut sezon sürgününde meyve veren çeşitler için: Mevcut sezon sürgününde çiçeklenmeye başlama zamanı	3 Erken
45.	Sonbaharda mevcut yılın sürgününde meyve veren çeşitler için: Mevcut yılın sürgününde meyve olgunlaşmaya başlama zamanı	3 Erken
47.	Sonbaharda mevcut yılın sürgününde meyve veren çeşitler için: Mevcut yılın sürgününde meyve verme periyodunun uzunluğu	7 Uzun

JUMBO BÖĞÜRTLEN ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Atatürk Bahçe Kült Merk. Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından serbest çeşit olarak tescil deneme başvurusu yapılan **JUMBO** böğürtlen çeşit adayı 2020-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayları Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk testlerine tabi tutulmuştur. FYD testleri, Araştırma Enstitüsünün deneme lokasyonuna, **JUMBO** 2016 yılında dip sürgünleri ile elde edilen fidanları dikilmiş 10 adet ağaç üzerinde yürütülmüş ve denemelerde çeşit adaylarının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşitlere özellik belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda **çizelge 1**'de verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; **Jumbo** böğürtlen çeşit adayı; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından böğürtlen çeşidi; **JUMBO** isimi ile tescil edilmiştir.

Çizelge 1: JUMBO böğürtlen çeşit adayının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	KARAKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR
		JUMBO
1.	Bitki: büyüme şekli	4 Yarı dik- yayvan
8.	Dormant sürgün: enine kesit	2 Yuvarlak köşeli arası
12.	Diken: sürgüne göre diken ucunun duruşu	-
15.	Genç sürgün: salgı tüylerinin sayısı	1 Yok veya az
18.	Uç yaprakcık: lobluluk	1 Yok
22.	Yaprakcık: kenarlarda dişlilik	2 Çift dişli
25.	Yaprak: tip	3 El şeklinde
29.	Çiçek: çap	3 Küçük
30.	Çiçek: petal rengi	1 Beyaz
32.	Meyve: uzunluk	7 Uzun
33.	Meyve: genişlik	5 Orta
37.	Meyve: boyuna kesit şekli	2 Eliptik
38.	Meyve: renk	2 Kıvımsız mor
40.	Mevcut yılın sürgünü üzerinde meyve verme	1 Yok
41.	<u>Önceki yılın sürgününde çiçeklenmeye başlama zamanı</u>	5 Orta
42.	<u>Sadece mevcut yılın sürgünü üzerinde meyve veren çeşitler için: çiçeklenmeye başlama zamanı</u>	-
43.	<u>Önceki yılın sürgünü üzerinde meyvenin olgunlaşmaya başlama zamanı</u>	5 Orta
44.	<u>Sadece mevcut yılın sürgünü üzerinde meyve veren çeşitler için: meyvenin olgunlaşmaya başlama zamanı</u>	-

**ATEŞ KIRMIZISI (22-654), SAMANYOLU (13-1), SELÇUK BEY (27-590) VE
SONBAHAR İNCİSİ (29-ÇD-3) ARMUT ÇEŞİT ADAYLARININ
TESCİLİ HAKKINDA RAPOR**

S.S. Ödemiş Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından melezleme ıslah yöntemi ile geliştirilen **Ateş Kırmızısı (22-654)**, **Samanyolu (13-1)**, **Selçuk Bey (27-590)** ve **Sonbahar İncisi (29-ÇD-3)** armut çeşit adayları 2020-2022 yıllarında tescil denemesine alınmıştır. Çeşit adayları tescil deneme başvurusunda Erwinia Amylovora etmenine dayanıklı olduğunu ifade ederek hastalık deneme raporu ile başvuru yapılmıştır. Tescil denemesi süresince çeşit adayları Kuruluşumuz tarafından Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk testlerine tabi tutulmuştur. Hastalık denemeleri de Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü tarafından testlemeleri yapılarak çeşit adaylarına ait dayanım raporları (**Çizelge 2**) verilmiştir. İlgili rapor aşağıda yer almaktadır. **FYD** testleri, kooperatifin Bademli Mah. 109 Ada 9 Parsel Ödemiş/İZMİR deneme lokasyonuna, çeşit adayları 2016 yılında çöğür üzerine aşılınmış olan fidanları dikilmiş 5'er adet ağaç üzerinde yürütülmüş ve denemelerde çeşit adaylarının morfolojik gözlemleri yapılarak çeşitlere özellik belgesi hazırlanmış ve bu özelliklerden bazıları aşağıda **çizelge 1'de** verilmiştir.

2 yetiştirme sezonu Farklılık Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri sonucunda; Ateş Kırmızısı (22-654), Samanyolu (13-1), Selçuk Bey (27-590) ve Sonbahar İncisi (29-ÇD-3) armut çeşit adayları; morfolojik özellikleri ile mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu, bir sonraki yetiştirme döneminde değişim göstermeden aynı özelliklerini devam ettirebildiği görülmüştür.

27 Mart 2023 tarihinde yapılan Tescil Komitesi tarafından armut çeşitleri; **ATEŞ KIRMIZISI, SAMANYOLU, SELÇUK BEY** ve **SONBAHAR İNCİSİ** isimleri ile tescil edilmişlerdir.

Çizelge 1: ATEŞ KIRMIZISI (22-654), SAMANYOLU (13-1), SELÇUK BEY (27-590) ve SONBAHAR İNCİSİ (29-ÇD-3) armut çeşit adaylarının Farklılık, Yeknesaklık, Durulmuşluk (FYD) Testleri Gözlem Değerleri

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR			
		Ateş Kırmızısı (22-654)	Samanyolu (13-1)	Selçuk Bey (27-590)	Sonbahar İncisi (29-ÇD-3)
1	Ağaç gelişme kuvveti	5 Orta	5 Orta	7 Kuvvetli	5 Orta
2	Ağaç dallanma	5 Orta	5 Orta	5 Orta	3 Zayıf
3	Ağaç büyüme şekli	3 Yarı dik	3 Yarı dik	2 Dik	3 Yarı dik
14	Yaprak ayası uzunluk	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta
15	Yaprak ayası genişlik	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta
17	Yaprak ayası dip şekli	2 Sağa eğik	2 Sağa eğik	2 Sağa eğik	2 Sağa eğik
18	Yaprak ayası ucun şekli	1 Sivri	1 Sivri	1 Sivri	1 Sivri
24	Yaprak sapında kulakçığın varlığı	1 Yok	1 Yok	9 Var	1 Yok
25	Yaprak sapından yaprakçığın uzaklığı	3 Kısa	3 Kısa	5 Orta	3 Kısa
30	Çiçek taç yaprakların kenarlarının duruşu	1 Ayrı	1 Ayrı	1 Ayrı	2 Birbirine değmiş
31	Çiçek stamenlere göre stigmmanın durumu	2 Aynı seviyede	3 Yukarıda	1 Aşağıda	1 Aşağıda
32	Çiçek petal büyüklüğü	5 Orta	3 Küçük	5 Orta	3 Küçük
33	Çiçek petal şekli	1 Daire	1 Daire	3 Yumurta	1 Daire
40	Meyve maksimum çapın bulunduğu yer	3 Çanak yapraklara yakın (Dip)	1 Orta yerinde	2 Çanak yapraklara az yakın	1 Orta yerinde

	KAREKTERLER	NOT ve AÇIKLAMALAR			
		Ateş Kırmızısı (22-654)	Samanyolu (13-1)	Selçuk Bey (27-590)	Sonbahar İncisi (29-ÇD-3)
41	Meyve büyüklüğü	5 Orta	5 Orta	7 Büyük	9 Çok büyük
43	Meyve yan profili	1 İç bükey	1 İç bükey	1 İç bükey	3 Dış bükey
44	Meyve kabuk zemin rengi	3 Yeşil	3 Yeşil	4 Sarı yeşil	3 Yeşil
46	Meyve üst rengin tonu	4 Açık kırmızı	2 Turuncu kırmızı	4 Açık kırmızı	3 Pembe kırmızı
50	Meyve sap uzunluğu	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta
51	Meyve sap kalınlığı	5 Orta	5 Orta	5 Orta	5 Orta
62	Meyve etin sululuğu	5 Orta	3 Kuru	7 Sulu	5 Orta
63	Çekirdek şekli	3 Uzun yumurta	3 Uzun yumurta	3 Uzun yumurta	2 Yumurta
64	Çiçeklenmeye başlama zamanı	3 Erken	5 Orta	5 Orta	5 Orta
65	Tüketim olgunluğuna gelme zamanı	5 Orta	5 Orta	7 Geç	7 Geç

Çizelge 2: Samanyolu, Sonbahar İncisi, Ateş Kırmızısı ve Seçuk Bey Armut Çeşitleri **Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü** tarafından **Ateş Yanıklığı** (Erwinia amylovora) hastalığına dayanıklılık testleri yapılmış ve çeşitlerin **Hastalık Oranı** ile **Duyarlılık Düzeyine** ait sonuçları Kuruluşumuza aşağıdaki tablo değerleri olarak gönderilmiştir.

Çeşit	Hastalık Oranı (%)	Duyarlılık Düzeyi
Samanyolu	0.45 c	A (çok az duyarlı)
Sonbahar İncisi	3.95 c	A (çok az duyarlı)
Ateş Kırmızısı	8.89 bc	A (çok az duyarlı)
Selçuk Bey	17.58 b	B (az duyarlı)
Santa Maria (Kontrol)	42.10 a	D (duyarlı)

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**